

PROPUNERI PENTRU POLITICA FISCALĂ 2019 – 2021 DE
OBȚINERE A VENITURILOR SUPLIMENTARE LA BUGET DIN
CREȘTEREA ACCIZELOR LA ȚIGARETE ȘI DE MAJORARE A
TRANSFERURILOR DE LA BUGETUL DE STAT PENTRU
ASIGURAREA OBLIGATORIE DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ A
CATEGORIILOR DE PERSOANE NEANGAJATE PENTRU CARE
GUVERNUL ARE CALITATEA DE ASIGURAT.

Centrul pentru Politici
și Analize în Sănătate

Tel: +373 22 22 63 43

Fax: +373 22 22 63 87

E-mail: office@pas.md

mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 99/1

Chișinău, 2018

Aceste propuneri au fost elaborate în cadrul proiectului „Monitorul Sănătății pentru o bună guvernare în RM” implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova/Programul Sănătate Publică. Informațiile și concluziile expuse în această notă de poziție aparțin în exclusivitate autorului și nu sunt împărtășite neapărat de Fundația Soros-Moldova.

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)
Republica Moldova, MD-2012, mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 99/1
Tel: +373 22 22 63 43 Fax: Fax: +373 22 22 63 87, E-mail: office@pas.md

www.pas.md

Nr.152/2018 din 16.03.2018

Dlui Octavian Armașu
Ministrul finanțelor

Copie:

Dnei Svetlana Cebotari
Ministrul sănătății, muncii și protecției sociale

Dnei Valentina Buliga,
Președinte, Comisia protecție socială, sănătate și familie

Dlui Ștefan Creangă
Președinte, Comisia economie, buget și finanțe

Dlui Dumitru Parfentiev
Director general, Compania Națională de Asigurări în Medicină

Dlui Mircea Buga,
Consilier principal de stat al Prim-ministrului

Dnei Anna Akhalkatsi
Director de țară pentru Moldova al Băncii Mondiale

Dlui Volodymyr Tulin
Reprezentant, Fondul Monetar Internațional în RM

Domnule ministru,

Prin prezenta vă informăm că, în conformitate cu angajamentele asumate față de Uniunea Europeană, Republica Moldova urmează să majoreze valoarea accizelor până la 90 de Euro per 1000 de țigarete, până în anul 2025. Politica fiscală adoptată de Republica Moldova pentru anul 2019 prevede o cotă a accizelor la țigaretile cu filtru de cel puțin 610 lei (460 lei+ 12%) per 1000 de țigarete, dar în același timp sunt admise diferențe între modalitatea de accizare a țigaretelor cu filtru și a celor fără filtru, ceea ce influențează negativ atât sănătatea consumatorilor cât și veniturile bugetare. De consemnat că de mai mulți ani România și Ucraina aplică aceleași reguli în accizarea țigaretelor cu filtru și fără filtru.

Măsurile de preț și taxe reprezintă o modalitate eficientă și importantă de reducere a consumului de tutun în diverse segmente ale populației. Prețurile mai mari pentru tutun stimulează dorința consumatorilor de a renunța la fumat, împiedică inițierea fumatului și reduce consumul tabagic printre fumătorii înrăiți. Accizele mai mari contribuie în special la reducerea consumului de tutun al contingentelor vulnerabile precum tinerii, gravidele și fumătorii cu venituri mici.

La moment cei 610 lei prestabiliți per 1000 de țigarete cu filtru pentru anul 2019 constituie cca 30 de Euro, deci pentru a atinge către anul 2025 cota de 90 de Euro per 1000 de țigarete cota accizelor trebuie să crească cu circa 8 - 9 Euro anual. Prin urmare, pentru anul 2019 se cere a stabili o cotă a accizelor per 1000 țigarete de cel puțin 810 lei.

Estimările denotă că prin aplicarea angajamentelor de majorare a accizelor se poate obține o scădere a consumului de țigarete în Moldova cu cca 162%, în același timp păstrând și chiar majorând acumulările din accize la bugetul de stat. Se poate prognoza scăderea consumului de țigarete de la 4617 milioane bucăți în 2016 la 2740 milioane bucăți în 2025, ceea ce va favoriza sănătatea publică. Scăderea consumului de țigarete se va datora inclusiv majorării prețurilor la țigarete, deoarece acestea vor include accizele majorate.

Luând ca bază indicatorul de *Preț mediu ponderat* al unui pachet de țigarete, putem anticipa o creștere a acestuia cu cca 269%, adică de la 16.86 lei în 2016 până la 62.21 lei în 2025. Cu toate că piața, ca mărime fizică, va scădea considerabil de la 4617 milioane țigarete în 2016 la 2740 milioane țigarete în 2025, prin majorarea accizelor veniturile bugetare vor înregistra o creștere semnificativă. În acest context se va majora și valoarea accizelor și a TVA achitată bugetului de către producătorii de țigarete. Putem astfel prognoza o creștere a veniturilor bugetare de până la 6901 milioane lei până în anul 2025. Deci veniturile adiționale anuale către buget ar constitui 2300 milioane lei.

Veniturile provenite din impozitarea produselor de tutungerie pot asigura Guvernului fonduri suplimentare pentru controlul tutunului și reducerea în continuare a consumului de tutun, ceea ce salvează mii de vieți omenești. Unele fonduri provenite din creșterea accizelor ar putea fi direcționate spre majorarea transferurilor de la bugetul de stat pentru asigurarea obligatorie de asistență medicală a categoriilor de persoane neangajate, pentru care Guvernul are calitatea de asigurat. Trebuie ținut cont că persoanele, pentru care Guvernul are calitatea de asigurat, consumă mult mai multe servicii în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală decât alte categorii de persoane asigurate. Sumele acumulate suplimentar la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală ar putea fi direcționate pentru lărgirea listei de medicamente compensate și pentru acoperirea costurilor unor servicii de asistență medicală de bază care astăzi sunt finanțate sub costul lor real.

De menționat că în Republica Moldova cheltuielile publice pentru medicamente, ca % din costurile totale pentru medicamente, sunt de 10 ori

mai mici în comparație cu țările Uniunii Europene. Circa 80% din totalul stărilor morbide înregistrate în Republica Moldova se constituie prin bolile cardiovasculare, afecțiunile respiratorii, maladiile aparatului genito-urinar, patologia neuropsihică, leziunile sistemului locomotor, bolile endocrine, tulburările de nutriție și metabolism, cancerul și bolile sistemului nervos. Cele mai multe decese sunt cauzate de boli netransmisibile, preponderent de afecțiuni ale sistemului circulator (632,0–687,5 de cazuri la 100 de mii de locuitori), de tumori (126,6–159,8 de cazuri la 100 de mii de locuitori), de maladii digestive (103,4–121,8 de cazuri la 100 de mii de locuitori), de traumatisme și intoxicații (92,9–103,5 de cazuri la 100 de mii de locuitori). Decesele populației apte de muncă constituie peste jumătate din mortalitatea generală.

De consemnat că multe dintre afecțiunile ce generează astfel de decese ar putea fi tratate cu medicamente esențiale, care să fie administrate pe parcursul vieții de asemenea pacienți. Din păcate, în Republica Moldova accesul la astfel de medicamente pentru tratamentul bolilor cronice este de obicei unul insatisfăcător. Este în special nesatisfăcător accesul la medicamente de ultimă generație pentru tratamentul chimioterapic. Astăzi mai puțin de o treime din pacienții cu cancer beneficiază de tratament cu preparate chimioterapice țintite, de ultimă generație, în timp ce peste două treimi sunt tratați cu preparate chimioterapice ordinare. Concomitent, nu este asigurat, în volum deplin, accesul pacienților la diagnosticul imunohistochimic (IHC) al țesutului tumoral care permite identificarea tratamentului chimioterapic adecvat. Inclusiv și din această cauză Republica Moldova înregistrează o rată inferioară de succes în tratamentul chimioterapic al unor tumori maligne.

În completarea celor expuse propunem și accizarea țigaretelor utilizate de sistemele electronice de tip *heat-not-burn*, precum *iQOS*, urmând aceleași reguli ca și la accizarea țigaretelor cu filtru. Această măsură va contribui la creșterea veniturilor în bugetul de stat și la atingerea obiectivelor în domeniul sănătății publice.

Rămânem, Doamnă Ministru, în așteptarea unor măsuri cât mai eficiente de majorare a accizelor la țigaretă - remanieri care să se reflecte în politica fiscală pentru anii 2019 – 2021, reușind astfel venituri solide în bugetul de stat și majorarea transferurilor de la bugetul de stat pentru asigurarea obligatorie de asistență medicală a categoriilor de persoane neangajate pentru care Guvernul are calitatea de asigurat.

Semnat

Director, Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate